

Leerkracht of toverkracht?

Het belang van goed lesgeven

Op het einde van het kalenderjaar en met de donkere dagen voor Kerst voor de boeg is het normaal gesproken tijd om terug- en vooruit te blikken. Terugblikken wil ik dit jaar even niet doen, want dan komt er heel veel coronaleed aan bod en dat kan ik wel even missen. Ook vooruitblikken ga ik niet echt doen, behalve dat ik hoop dat we over een half jaar bijna allemaal zijn gevaccineerd, dat wil zeggen: zij die dat graag willen.

Ik wil het jaar 2020 afsluiten met positief nieuws, met een positief verhaal. Ik wil het in deze laatste blog van het jaar hebben over de belangrijke rol van de leerkracht. Ik zal zo uitleggen waarom. De aanleiding van deze blog komt van collega kernteamlid Stef van den Broek. Een paar weken geleden kreeg ik van hem een linkje toegezonden. De link heeft betrekking op een artikel in de Volkskrant met als kop: **Goed onderwijs zet juist niet het kind centraal, maar de leraar*** en gaat over het succesverhaal van Eva Naaijken en Martin Bootsma. Beiden zijn werkzaam op de Alan Turingschool in Amsterdam. Een school die tot stand is gekomen vanuit een prijsvraag in 2016 van de gemeente Amsterdam naar de tien beste en innovatieve ideeën voor een nieuwe school. Deze zijn ten uitvoer gebracht en de Alan Turingschool is er daar een van.

In het artikel vertellen Naaijken en Bootsma over de succesfactoren van hun school. Een eerste en mogelijk de belangrijkste daarvan is het hebben van een echte gedeelde visie op goed onderwijs. Ik wil het echter hebben over een andere belangrijke succesfactor, namelijk: de leerkracht weer laten doen waar hij of zij goed in is en dat is: lesgeven. En voor goed lesgeven heb je tijd nodig om de lessen samen voor te bereiden, te geven en te evalueren om ze nog beter te maken.

Maar waar haal je de tijd vandaan om dit goed te doen?

Door de hele school zo in te richten dat leraren optimaal hun werk kunnen doen! Dit kan onder andere door zo min mogelijk te vergaderen, waardoor de leerkrachten meer tijd en energie kunnen stoppen in het lesgeven zelf. Dit is een heel goede en gezonde keuze, want wat blijkt: op de Alan Turingschool is het ziekteverzuim drastisch teruggelopen en de leerprestaties van de leerlingen gaan met sprongen vooruit. Een echte win-win situatie voor leerkracht en leerling.

Maar je kunt toch niet alleen maar lesgeven? Je zult toch ook een keer moeten vergaderen en overleggen. Klopt, maar door te werken met zogenaamde kwaliteitskaarten hebben ze dat overleg tot een minimum weten te beperken. Alle belangrijke regels, afspraken en protocollen staan op de zeventig kwaliteitskaarten. Het is een vorm van standaardisatie.

Het lijkt wel op een lean-traject dat we kennen vanuit het bedrijfsleven. De werkdruk neemt af en het werkplezier neemt toe.

Uit verschillende onderzoeken van onder andere John Hattie en Robert Marzano*** blijkt dat de leerkracht de belangrijkste persoon is in het onderwijs als het gaat om de leerprestaties van de leerlingen, maar dan moet je hem/haar wel de tijd geven om dit waar te maken.

Met deze kerstboodschap wil ik alle leerkrachten hun toverkracht weer teruggeven en een heel fijne en welverdiende kerstvakantie wensen.

Mvg Jan

* [Link naar artikel in Volkskrant](#)

** Titels van de twee boeken:

- En wat als we nu weer eens gewoon gingen lesgeven. Een kwaliteitsaanpak voor scholen. Naaijken en Bootsma (2019). Uitgeverij Pica.
- En wat als we nu weer eens gewoon gingen lesgeven in het voortgezet onderwijs. Bootsma en Naaijken (2020). Uitgeverij Pica.

*** Literatuur over onderzoeken:

- Wat Werkt in de klas. Didactische aanpak. Marzano en Pickering (2015). Bazalt Educatieve Uitgaven.
- Leren zichtbaar maken. Hattie (2014). Bazalt Educatieve Uitgaven.